

Стеження : роман

Ремігіуш Мруз

ОЗНАЙОМЧИЙ ФРАГМЕНТ

Переклад — О.М. Чурута

© Видавництво «Богдан». Усі права застережено.

Фрагмент надано для ознайомлення. Повна книжка — nashaknyga.com.ua

1 «Скайлайт», вул. Золота

Вона завжди працювала в тиші, проте її успіхи лунали гучними рифами. Принаймні колись так було. Кілька останніх справ більше нагадували звучання бас-гітари, не під'єднаної до підсилювача.

Якби не це, Йоанна Хилка нізащо б не з'явилася цього дня на роботі. Довідавшись про вагітність, вона майже відразу прийняла рішення кілька днів триматися якомога далі від канцелярії «Желязний і МакВей».

Однаке така нагода траплялася далеко не щодня. Нагода, якої вона не могла прогавити. Щойно один із іменних партнерів повідомив, що на двадцять другому поверсі «Скайлайту» на неї чекають особливі клієнти, не роздумувала ні секунди. Не гаючи часу на перевдягання, Хилка накинула чорну шкіряну куртку зверху на футболку із зображенням Iron Maiden і помчала до свого «ікс-п'ятого» 2.

На вулицю Золоту з Саської Кемпи Йоанна дісталася менш ніж за чверть години. Мала достатньо часу, аби усвідомити, в якому вигрaші вона може бути завдяки цій справі. Хоч і повернулася Хилка в канцелярію на щиті, а не зі щитом, і навіть добилася підвищення, проте повністю відновити свою репутацію їй так і не вдалося. Для цього потрібна була гучна, ефектна перемога. І бажано з нокаутом у першому раунді.

У конференц-залі на Хилку чекала пара клієнтів і сам Желязний, який, вочевидь, вирішив скласти їм компанію до моменту появи підлеглої. Коли ж Йоанна ввійшла, попрощався з літнім подружжям, після чого, байдуже кивнувши Хилці, вийшов у коридор.

Адвокатка зупинилася перед двома людьми, відхиливши поли куртки та вперши руки в боки. Вони споглядали на неї, як на навіжену.

— Не подобається Едді 3? — запитала Хилка.

Подружжя презирнулося, а Йоанна тицьнула пальцем у зомбіподібну фізію женця на футболці.

— Це в нас тут такий дрес-код, — додала, сідаючи навпроти клієнтів. — Ще один носить Вілла Сміта. На щастя, тільки у серці.

— Ми чекали на... — невпевнено почав чоловік.

— На найкращого юриста в канцелярії «Желязний і Мак-Вей», — закінчила за нього Хилка. — Принаймні так вас запевнив іменний партнер, із яким я розминулася в дверях.

Старий кивнув.

— І ви дочекалися, — додала Йоанна. — І нехай мій костюмчик не вводить вас в оману. І не дивіться туди.

Хилка поклала лікті на столі та сперлася підборіддям на руки. Вона роздивлялася літню пару, думаючи, що й справді натрапила на справу, завдяки якій зможе відновити свою адвокатську репутацію. Більшість юристів чекала на подібну нагоду все життя. А дехто так і не дочекався.

Йоанна випросталася й поправила футболку.

— Це покровитель жалюгідних справ, — мовила, вказуючи на Едді. — Він став би вам у пригоді більше, ніж будь-кому, якби не той факт, що у вас є я. Мене буде цілком достатньо для успіху.

Пара продовжувала мовчати. Хилка зітхнула й закотила очі.

— Мені в SETI 4 телефонувати? — запитала.

— Перепрошую? — буркнув у відповідь чоловік.

— Вочевидь, ви втратили навички спілкування, а хлопаки з SETI добре знаються на таких речах. Не дарма ж вони роками намагаються встановити зв'язок із позаземними істотами.

— А ви нахаба...

— Анітрохи. Зате в мене обмаль часу, до того ж ви платите мені погодинно.

— Ми в жодному разі...

— Час біжить, — перервала чоловіка. — А гроші тануть.

Пара відреагувала так, як могло відреагувати тільки досвідчене подружжя. Їм не потрібне було ні SETI, ні навіть слова — щоб зрозуміти одне одного, їм достатньо було одного погляду.

Вони підвелися й повільно рушили до дверей.

«Недобре», — подумала про себе Хилка. Така невибаглива перевірка мала показати їй, скільки ці люди здатні витримати. На них чекали складні випробування пресою, постійні атаки, порпання в брудній білизні, обмовляння. А їхня реакція матиме безпосередній вплив на те, якої думки про обвинуваченого буде громадськість.

— Сідайте, — кинула Йоанна, не розвертаючись. — Мені треба було легенько вас промацати.

— Промацати?

Хилка озирнулася через плече й швидко пояснила, в чому справа. Вона знала, що пара відразу повернеться на своє місце. Вони не випадково звернулися до канцелярії «Желязний і МакВей», ймовірно, після довгих роздумів, кому ж довірити справу сина. І без сумніву прийняли рішення на підставі того, чого Хилка досягла у справі Букано, цигана, звинуваченого в убивстві своєї сім'ї.

— Почнімо спочатку, — озвалася адвокатка, коли подружжя сіло навпроти. — Про що йдеться?

— Ми думали, вам уже все детально представили.

— Ні.

Йоанна схрестила долоні на столі й чекала, не маючи наміру нічого додавати. Звісно, Желязний телефоном виклав найосновніше, та вона хотіла почути все від них.

— Нашого сина звинувачують у... Господи, навіть не знаю, як це сформулювати.

— Чим простіше, тим краще.

— Що ж... йдеться про планування терористичного акту.

Йоанна глипала на жінку, проте складалося враження, ніби вона взагалі не мала наміру щось казати.

— Ви мали почати спочатку, — пробурмотіла юристка. — А це радше кінець.

— То що саме ви хочете почути?

— Усе, — відповіла Хилка. — І навіть більше.

Вона чекала, доки до розмови приєднається мати обвинуваченого. Саме вона могла найкраще описати, що сталося в Єгипті. І те, що передувало тій фатальній подорожі. Однак жінка була надто шокована: якісь двадцять годин тому вона несподівано дізналася, що її більш ніж десять років зниклий син знайшовся. На додачу їй повідомили, що його тимчасово заарештували.

— Ми роками намагалися завагітніти, — сухо почав чоловік. — На якомусь етапі навіть змирилися, що нам не судилося виховати дитину.

— Ви облишили спроби?

— Так.

— І що сталося? Непорочне зачаття?

— Ні.

— Тоді кажіть, а не тягніть, — дорікнула чоловікові й перевела погляд на жінку. — А ще краще, якщо ви мені все опишете.

Мати обвинуваченого нервово ворухнулася. Повз їхню увагу не пройшов факт, що Хилка почала звертатися до них із пошаною. Вони отримали чіткий сигнал, що юристка має намір підійти до справи з належною повагою.

— Чому я? — невпевнено запитала жінка.

— Бо я хочу побачити, яку цілісну картину ви мені намалюєте. Те, що розповідь ваш чоловік, більше скидатиметься на мазанину, — відповіла адвокатка й заклала руки за спину крісла.

Вона не сумнівалася, що Тадеуш Ліпчинський переповідав цю історію десятки разів і поскладав усе так, щоб було логічно й красиво. Тут щось пропустив, там трохи підправив, в іншому місці дещо додав, чого насправді не було. Хилці не потрібна була зграбна

версія для преси. Вона хотіла почути повну, емоційну, іноді незв'язну історію.

Йоанна мусила знати, ким насправді є людина, яка зникла кільканадцять років тому, а потім ні сіло ні впало з'явилася у Варшаві з матеріалами, що дозволяють змайструвати вибуховий пристрій, здатна підірвати себе і бозна-скільки ще людей.

За мить жінка почала говорити. Спершу повільно і спокійно, зважуючи кожне слово. Чим довше вона розповідала, тим ставало помітніше, як важко їй це дається.

Ліпчинські всиновили Пшемек за його виповнилося вісім. П'ять років, які він із ними прожив, були найщасливішим періодом у їхньому житті. Вони не були заможними, та хлопцеві нічого не бракувало. Хоч не могли собі дозволити відпочинок за кордоном, та щомісяця відкладали на нього частину свого доходу. Коли хлопцеві виповнилося тринадцять, вони повезли його в Єгипет.

І це було найгірше рішення в їхньому житті. Анна не могла стримати сліз, описуючи Хилці момент, коли син зник. Це сталося напередодні повернення до Польщі, під час розваги з аніматорами. Діти мали шукати заховані на території готелю предмети — площа була величезна, Єгипет вважався тоді безпечною країною, і не відбувалося нічого, що змусило б Ліпчинських переживати.

Та Пшемек не повернувся. Пошуки тривали двадцять чотири години на добу, готель дозволив подружжю безоплатно залишитися на довший термін, поліція запевняла, що знайде дитину, але кілька днів по тому навіть батькам стало зрозуміло, що хлопця викрали.

Анна і Тадеуш витратили всі заощадження та залишалися в Єгипті, доки банки не почали відмовляти їм у наданні чергових кредитів. Вони вилітали з аеропорту ім. Ф. Шопена утрюх, а повернулися удвох. А може, й ні. Можливо, кожен із них залишив там частину себе.

— Ми ніколи не втрачали надії, — продовжувала Анна, шморгаючи носом. — Ми роками докладали зусиль, залучили навіть СБЄ в Каїрі...

— СБЄ?

— Місцевий Інтерпол, — пояснив Тадеуш. — Внаслідок наполягань нашого посольства саме вони врешті-решт взяли за справу.

— Були якісь підстави?

— Тобто?

— Вони знайшли слід, який давав підстави думати, що може йтися про торгівлю людьми? — запитала Хилка, уникаючи погляду Анни. — Чи це просто результат вдалої дипломатії, що на той час у випадку Польщі ще не була оксюмороном?

Тадеуш замовк — і це була найкраща відповідь.

— Тобто жодного сліду, — зауважила Йоанна.

На мить запала важка тиша. Хилці спало на думку, що зазвичай за відсутності слідів навіть саме слово «слід» розчиняється і на його місці з'являється інше — «труп».

Однак не в цьому випадку. Пшемек Ліпчинський з'явився багато років потому, цілий і неушкоджений — принаймні, якщо йдеться про фізичне здоров'я, бо за психічне руку собі відрубати Хилка не дала б.

Анна ще кілька хвилин продовжувала свою розповідь, та їй уже майже нічого було додати. Вона підкреслила, що між єгипетськими службами й Інтерполом не було жодної гризні — якраз навпаки, всі були виключно зацікавлені в тому, щоб якнайшвидше знайти Пшемека.

— Після повернення додому ми знову почали відкладати, — вела далі жінка. — Трохи позичали у знайомих, продали машину, а тоді й квартиру. Ми жили у моєї сестри, хоч на початку...

— Ви переважно були в Єгипті.

Ліпчинська ствердно кивнула головою, втупившись очима у стільницю, ніби соромлячись усього, що вони вчинили.

Хилка ж була вражена. Вони діяли безкомпромісно і протягом перших пів року навіть не думали сидіти й чекати на хороші новини з берегів Червоного моря. Вони літали в Хургаду, коли тільки могли, й усі зусилля спрямували на пошуки сина, доки роботодавці у Польщі не почали додавати їм проблем.

Врешті-решт, вони здалися тільки тому, що вже не було в кого позичати гроші. І хоч сестра Анни ніколи б не зізналася, та їй також увірвався терпець.

— Надія нас ніколи не полишала, — повторила насамкінець Ліпчинська, хоч і не мусила.

— Ми не знали, як жити, але навчилися функціонувати, — додав Тадеуш, беручи дружину за руку.

— Животіти, — виправила його.

Чоловік кивнув.

У конференц-залі знову стало тихо. Йоанна вслухалася у монотонне гудіння кондиціонера.

— Ну, гаразд, — сказала. — І двадцять годин тому Пшемек раптом вискочив, як Пилип із капусти.

— Перепрошую? — промимрив Ліпчинський.

— Ви не чули такого прислів'я?

Питання зависло в повітрі, ніхто не квапився відповідати. Хилка застукотіла пальцями по стільниці.

— Я знаю про Пилипа з конопель, — озвався дещо спантеличений Тадеуш. — Але це прислів'я містить архаїзм, що описує зайця, а також...

— Це модифікація, пов'язана з моєю сімейною ситуацією, та неважливо, — відрізала Йоанна. — Краще скажіть, як ви довідалися про повернення сина?

— До нас зателефонували з відділка на вулиці Мрувчій, — відповіла Анна.

— Чому саме звідти?

— Бо Пшемека затримали на Вавері 5. За даними поліції він жив в одному з будинків поблизу відділка.

Хилка наморщила лоба.

— Чому зателефонували саме вам?

Ліпчинські здивовано Perezирнулися. Дзвінок до них видавався логічним завершенням пошуків сина, та для Йоанни якраз навпаки. Це не клеїлося з усім, що раніше розповів їй Желязний.

— Наскільки я знаю, Пшемек наполягає, що не має з вами нічого спільного, — додала. — І стверджує, що це не він зник кільканадцять років тому в Хургаді.

Обоє повільно закивали, ніби ці слова завдали їм фізичного болю.

— ДНК не перевіряли, а навіть якби так, не було б жодного збігу з вашим матеріалом, — продовжувала Йоанна. — Припускаю, що немає жодної бази вихованців дитячих будинків, на яку можна було б посилатися.

— Ні, немає, — визнав Тадеуш.

— У такому разі звідки поліція знала, кому телефонувати?

— У Пшемека...

— Або ж Фагада аль-Джассама, як він тепер себе називає, — пробурмотіла Хилка більше до себе, ніж до подружжя.

Вони зігнорували зауваження.

— У нього в телефоні був записаний номер моєї сестри, — закінчила Анна. — Поліціанти зателефонували їй, описали ситуацію, а вона поєднала факти... Незабаром нас викликали у відділок. І ми відразу впізнали Пшемека.

Йоанна машинально полізла до кишені, де мала лежати пачка Marlboro. Подумки вилаялась, усвідомивши, що буде змушена

забути про цей рефлекс принаймні на дев'ять місяців.

— У вас не виникло жодних сумнівів?

— Ані найменших.

Хилка насупила брови. Якби все залежало від самих тільки їхніх запевнень, Йоанна вирішила б, що подружжя бачить у Фагаді того, кого хоче бачити, і не взялася б за цю справу. Одначе факт, що в телефоні Аль-Джассама був останній номер, за яким він міг шукати Ліпчинських, вказував, що він і справді міг бути їхнім сином.

А якщо так, то для Йоанни ситуація складалася ідеально. Мало того, що їй випаде захищати поляка, який із невідомих причин зник кільканадцять років тому, перейшов за цей час на іслам, став екстремістом і планував замах, то він іще й не визнавав свою справжню особу.

Це мав бути процес століття. Хилка зібрала ще не всі факти, але тих, які знала, було достатньо для такого прогнозу.

ЗМІ збожеволіють. Щодня від ранку до ночі вони обсмоктуватимуть ті самі питання, не знаходячи жодної відповіді.

Як Пшемек зник?

Чому його не знайшли на закритій території готелю?

Де він був?

Хто його викрав?

Були ще два, на думку Йоанни, найважливіші запитання. Чому Фагад стверджує, що не має нічого спільного з тією людиною? І чи насправді він планував замах?

Відповіді не мали для неї великого значення. Вона сама намірялася їх сформулювати. І вони не обов'язково повинні відповідати дійсності. Аби лиш суддям видавалися переконливими.

І Йоанна не сумнівалася, що саме так і станеться. Хоч би їй довелося стати на чийсь дорозі, але це буде найгучніша справа у її кар'єрі. Найбільший успіх під акомпанемент оглушливих гітарних рифів.

От тільки їй знадобиться допомога. Хтось, хто складатиме з нею найкращий дует. І хтось, кого нелегко переконати взятися разом із нею за цю справу.

2 BMW X5 — автомобілі класу SUV німецької компанії BMW, які випускають із 1999 року.

3 Персонаж, зображений на обкладинках альбомів Iron Maiden, а його ляльку показували на концертах гурту.

4 SETI (від англ. Search for Extraterrestrial Intelligence) — проєкт із пошуку позаземних цивілізацій.

5 Район у Варшаві.

• • •

Далі — у повній книжці «Стеження : роман».

nashaknyga.com.ua